

MICHAL VOKURKA, JULIUS JINDŘICH SASKO-LAUENBURSKÝ (1586–1665). BUDOVATEL VOJENSKÉ KARIÉRY, POZEMKOVÉHO DOMINIA A OSMÉHO DIVU SVĚTA

Ústav českých dějin FF UK, Praha 2015, 81 stran + 5 stran obrazových příloh

Posudek vedoucí bakalářské práce

Michal Vokurka se ve své bakalářské práci rozhodl představit jednu z mimořádně zajímavých, přesto však dosavadní historiografií opomíjených osobností, totiž Julia Jindřicha Sasko-Lauenburského (1586–1665). Šlechtic z dolnosaské rodiny, který stejně jako mnoho jiných hledal a našel v první polovině 17. století štěstí, bohatství a úspěch nejen v habsburských službách, splývá – viděno optikou zejména staršího českého dějepiscectví – s poněkud nepřehlednou masou lidí obdobného ražení, na něž zvláště národovecky založení badatelé nahlíželi vesměs nevráživě jako na přivandrovalce, kteří se v českých zemích začali hromadně usazovat během třicetileté války a po ní a budovat si zde majetkové zázemí, vesměs založené na troskách zkonfiskovaných dominií, ať už pocházejících z vlny pobělohorských či valdštejnských konfiskací. Nelze si než přát, aby se ze zatím ojedinělých pokusů přistupovat k této přehlížené mase diferencovanějším způsobem stal jeden z budoucích trendů bádání o raném novověku, a aby studií obdobného druhu, jako je kvalifikační práce Michala Vokurky, vznikalo co nejvíce.

Je totiž třeba zdůraznit, že posuzovaný text se vyznačuje i jinými kvalitami než jen nápaditou volbou tématu, jehož zmapování se jeví jako navýsost vhodné. Autor se totiž do biografického pojednání o Jindřichu Juliovi pustil nejen s osobním zaujetím pro vybrané téma, ale také s velmi dobrou znalostí dostupných pramenů a relevantní odborné literatury. Jak starší (a v řadě případů i zastaralá) německojazyčná, tak domácí produkce mu sice poskytovala jen omezené množství informací, o to důkladněji a systematictěji je však Michal Vokurka vytěžil. Systematicky rovněž pracoval s některými nevydanými a zvláště pak se dvěma vydanými prameny, totiž s deníky Adama mladšího z Valdštejna a Arnošta Vojtěcha z Harrachu. Na základě dostupných zdrojů pak dokázal rekonstruovat obraz života Julia Jindřicha Sasko-Lauenburského, který zdaleka nebyl jen dobrodruhem zbohatlým díky výhodným sňatkům a válečným zmatkům, ale také – mimo jiné – budovatelem sídla, jehož výjimečnost okouzila mnoho návštěvníků a šířila slávu svého majitele i za hranice Českého království. Katolický konvertita, válečník a diplomat, který během třicetileté války podobně jako mnozí další muži

obdobných osudů bojoval proti Habsburkům, aby poté zakotvil v jejich službách a – navzdory všem komplikacím – nakonec politicky a společensky přežil i pád Albrechta z Valdštejna, jenž pro něj pravděpodobně byl vzorem a inspirací, vyvstává ze stránek předložené práce jako člověk poplatný své době, neboť v méně dramatické éře by se mu stěžejší podařilo dosáhnout takto impozantních úspěchů. Právě pod tímto zorným úhlem kdysi představil Josef Janáček „svého“ Albrechta z Valdštejna – a myslím, že nikoli náhodou se právě k „janáčkovskému“ pojetí valdštejnského fenoménu v předložené práci přihlásil i Michal Vokurka. Jeho vpravdě „janáčkovská“ schopnost vidět aktéry zlomových dějinných epoch v kontextu vlivů a vazeb, jež umožňovaly (ale také limitovaly) jejich kariéru, je určitě solidním východiskem pro další rozvíjení a prohlubování kvalitní studie, kterou Michal Vokurka napsal.

Práce rozvržená přednostně tak, aby sledovala v chronologickém sledu běh života zkoumané osobnosti, mapuje po nezbytném úvodu a charakteristice pramenné základny a sekundární literatury rodinné zázemí a výchozí situaci Julia Jindřicha, volbu jeho kariérního uplatnění a jeho sňatkovou politiku, aby jej nakonec představila jako vládnoucího vévodu na vrcholu jeho celoživotního vzestupu. Studie je doplněna o exkurzy věnované proslulým vévodovým rezidencím a zahradám a všimá si i dnes tak populárního a často skloňovaného „nachlebenu“. Dlouhověký aristokrat, který nechyběl u mnoha stěžejních událostí doby, jejíž specifika formovala jeho životní dráhu, aniž by z něj však učinila pasivního člověka pouze trpně vyčkávajícího na vhodnou příležitost, se tak konečně dočkal solidního základu své – jak doufám – budoucí a podstatně obsáhlejší biografie. Vytěžení dalších obtížně dostupných pramenů stejně jako důkladnější promýšlení některých otázek (konfesijní orientace, rodinné – zvláště sňatkové – strategie a jejich motivace atp.) je zde jistě na místě, stejně jako využití další odbornosti autora v oblasti výzkumu historické zahradní architektury (zde může velmi pomoci jeho souběžné studium na České zemědělské univerzitě). I po formální stránce kvalitní práce (zde jí lze vytknout snad jedině nepochopitelně chybějící paginaci) představuje optimální základ pro další bádání o muži, jemuž zůstala nejen starší, ale i nejnovější česká historiografie (s čestnou výjimkou Petra Mati) doposud mnoho dlužna. Doufám, že to bude právě Michal Vokurka, kdo tento dluh svým dalším zájmem o sasko-lauenburského vévodu v příštích letech alespoň zčásti vyrovná.

Závěrem posudku mi nezbývá než konstatovat, že bakalářskou práci Michala Vokurky ráda doporučuji k obhajobě. Navrhuji ji ohodnotit jako výbornou.

V Praze dne 16. června 2015

Doc. Mgr. Marie Šedivá Koldinská, Ph.D.